

Виходить один раз на два місяці з вересня 1993 р.

Засновано в 1923 р., відновлено в 1993 р.

Зареєстровано 14 березня 1994 р. Серія ОД № 158.

Згідно з постановою президії Вищої атестаційної комісії України від 9 червня 1999 року № 1-05/7 журнал «Наша школа» увійшов до Переліку № 1 наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт з педагогіки та психології на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Головний редактор: **В. А. КАВАЛЕРОВ**,
канд. пед. наук.

Редакційна колегія:

Л. К. Задорожна, канд. філос. наук, заступник головного редактора; В. М. Руссол, канд. пед. наук, відповідальний секретар; А. Ю. Анісімов, канд. пед. наук; А. М. Богуш, д-р пед. наук, професор, дійсний член АПН України; В. В. Грінчук; Д. М. Демченко, канд. пед. наук, доцент; Н. М. Дзюба; Ю. І. Завалевський, канд. пед. наук; Є. Є. Карпова, д-р пед. наук, професор; Б. Г. Кременський, канд. пед. наук; Н. В. Кічук, д-р пед. наук; З. Н. Курлянд, д-р пед. наук, професор; С. Л. Курочкін, канд. біол. наук, доцент; Т. О. Лазарева, начальник управління освіти і науки облдержадміністрації; О. І. Папач, канд. пед. наук, зав. кафедри методики викладання природничо-математичних дисциплін; Г. Б. Редько, професор; С. А. Світковська; В. М. Терзі, канд. пед. наук, доцент; А. Л. Ткачук, канд. юрид. наук; О. Г. Топчів, д-р геогр. наук, професор; В. А. Трунова, канд. пед. наук, доцент; Л. І. Фурсенко; Т. Н. Чебикіна, канд. психол. наук, зав. кафедри педагогіки і психології; О. С. Цокур, д-р пед. наук, професор.

Редактори-коректори: **Г. Я. Богомолва**,
І. Ф. Ацабріка,
К. М. Безусова.

Засновники:

Управління освіти Одеської обласної державної адміністрації

Одеський обласний інститут удосконалення вчителів

Міжгалузевий науково-технічний центр «Нормаль»

Обласне відділення Педагогічного товариства

Адреса редакції: 65014, м. Одеса, пров. Нахімова, 8. Відділ навчально-методичного забезпечення та педагогічних видань ООІУВ. Тел. 729-45-12.

Затверджено на засіданні вченої ради ООІУВ. Протокол № 4 від 12.10.2012 р.

Здано у вироб. 30.10.12. Підп. до друку 15.11.12. Формат 60×84 1/8. Папір друк. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 10,23. Обл.-вид. арк. 9,10. Тираж 700 прим. Зам. № 332.

Надруковано у друкарні видавництва «Екологія» м. Одеса, вул. Базарна, 106, к. 313. Тел.: (0482) 33-07-18, 37-07-95, 37-14-25.

Педагогіка і психологія

О. А. Листопад. Значення ігор і творчих завдань для розвитку творчого потенціалу дітей раннього віку..... 2
Н. Л. Листопад. Теоретичні і прикладні аспекти проблеми дослідження конфлікту: причини, стадії, функції 7
В. М. Баранова. Професійні якості педагога та їх вплив на мотивацію студентів до навчання..... 10

Проблеми управлінської діяльності

Н. Ю. Кравець. Професійна мобільність менеджера освіти: компетентнісний підхід..... 13

Інноваційні технології підготовки фахівців

І. К. Мардарова. Підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності дошкільників..... 19

Професійна освіта — вимога сучасності

Л. В. Нестерова, І. Б. Дремова. Профільна диференціація навчання і професійне самовизначення старшокласників в зарубіжній профільній школі..... 22
Л. В. Новохижня. История привычных вещей. Женское пальто..... 27

Позакласне та позашкільне виховання

О. І. Чешенко, Т. І. Шевченко. Модель виховної системи класу «Серце в долонях»..... 31
В. Ф. Киселева. Здесь был Одесский кадетский корпус..... 38

Дошкільне виховання. Початкове навчання

С. Д. Притиковська. Розбудова школи сприяння здоров'ю «Виховуємо гармонійно розвинену особистість» в умовах спеціального дошкільного навчального закладу «Ясла-садок» № 193 компенсуючого типу..... 40
Н. А. Ковтун. «Однажды зимой» (сценарий новогоднего утренника для начальных классов)..... 46
В. П. Мітюхіна, С. Б. Індріксон, О. П. Михайленко. Створюємо цікаве освітнє середовище для розвитку життєвих компетенцій учня..... 52

Дисципліни суспільно-гуманітарного циклу

Е. С. Попович. К вопросу об основных характеристиках английского научно-технического текста..... 55
Н. В. Швець. Педагогіка толерантності: сутність, завдання, принципи..... 57

Дисципліни природничо-математичного циклу

І. М. Мітельман. Проблеми формування продуктивних згорнутих дидактичних структур та розв'язування олімпіадних задач про покриття клітчастих областей конгруентними поліміно..... 61
О. Е. Вальє, О. П. Светной. Обернені тригонометричні функції в курсі математики середньої школи..... 73
А. С. Кушнірук, О. Л. Михайлова. Створення анімованих презентацій у Microsoft PowerPoint до текстових задач шкільного курсу математики..... 77
В. А. Мізюк. Застосування Microsoft Power Point для вивчення шкільної інформатики..... 81

Інформаційні технології в освіті

Т. А. Лугова, С. П. Мельник. Соціально-освіта як проблема якості сучасного дистанційного технологізованого навчання..... 86

Інформаційно-бібліографічний відділ

С. А. Дементьєва, Е. Г. Дімітрієва. Знайомство триває..... 88

Т. А. ЛУГОВА,

кандидат мистецтвознавства Одеського національного політехнічного університету,

С. П. МЕЛЬНИК,

кандидат наук із соціальних комунікацій Одеського національного політехнічного університету

COOL-ОСВІТА ЯК ПРОБЛЕМА ЯКОСТІ СУЧАСНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО ТЕХНОЛОГІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ

У статті розглядається сучасна кібернетична система освіти з точки зору концепції «cool-знаків» Жана Бодріара.

В епоху високих технологій всі аспекти життя суспільства зазнають значних змін. Не є виключенням і процес освіти, в який активно впроваджуються альтернативні форми освітніх систем, нові методики багатоваріантних освітніх технологій та інноваційні стратегії освітнього процесу. Останнім часом модними стають такі нові форми взаємодії з учнями, як: e-learning, вебінар, дистанційне навчання на платформі Moodle (заочне; відкрите; телеосвіта; віртуальні класи і навчальні заклади); квант-курси, відеоуроки та відеолекції, навчання у wiki-середі з вільною генерацією контенту ініціативною експертною групою, групова робота у віртуальній команді, «edutainment» (навчання та розвага) тощо. Урізноманітнюються і засоби електронної навчальної комунікації (Інтернет-комунікація, айфони, мобільні телефони, планшети та комунікатори).

Нові форми навчання стають в опозицію до «старої консервативної системи освіти», яка існувала за радянських часів, і характеризуються як елементи «нової, сучасної освітньої системи» — глобальної системи відкритого, гнучкого, індивідуалізованого, варіативного та багаторівневого творчого знання, що відповідає вимогам сучасного світу, попитам на якісно новий тип фахівця [1]. Таку систему освіти часто називають «випереджальною» (А. Д. Урсул [19], К. К. Колін [11–14], Б. М. Бім-Бад [8]). Так, Б. М. Бім-Бад пише: «У випереджаючу освіту органічно включаються нові інформаційні технології. Комп'ютери тут служать учневі та вчителю і як засіб пізнання, і як інструмент практичної діяльності» [8].

На важливості інтенсифікації розвитку сфери освіти у зв'язку з впровадженням інформаційно-технологічних інновацій наголошується у Концепції Державної програми розвитку освіти на 2006–2010 рр. [3], у Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») [5], у Державній програмі «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006–2010 роки [2], а також у ряді регіональних програм розвитку освітніх систем, наприклад, у Програмі розвитку освіти Одещини на 2006–2010 роки [6].

Відомо багато праць, в яких висвітлюються питання позитивних сторін кібернетичних форм навчання ([7, 10, 15, 20, 21]), де констатується, що розвиток штучних засобів комунікації на базі сучасних комп'ютерних і телекомунікаційних технологій відкриває великі можливості для розвитку взаємодії між учасниками навчального процесу. Однак, незважаючи на масштабне захоплення використанням інформаційно-технологічних інновацій в сучасних освітніх системах, якість освіти залишає бажати кращого. Тож можна припустити, що інформаційні технології не є запорукою ефективності навчання.

Варто відзначити, що дистанційне навчання є результатом саме технологізованого та інформатизованого світу. Античні Лікеї та середньовічні університети (представниками яких були славнозвісні перипатетики Аристотель, Теофраст, Стратон, Аристарх Самоський, Ієронім Родоський та інші [16]) знали лише безпосередньо міжособисту комунікацію (тобто спілкування вживу — vis-à-vis) та принцип наставництва.

Саме практика наставництва дає можливість виявити та перейняти не лише явні знання, а й приховані. Одна з перших російських експертів в галузі менеджменту знань Марія Марінічева визначає приховані знання як «інтуїцію, досвід, відчуття, секрети майстерності, враження, асоціації, навички і навіть життєву мудрість» [17]. Вчена пише: «Це наше «знаю як» часто і не припускає знання «чому саме так». Ми іноді просто не знаємо, що саме ми знаємо. Саме тому приховані знання так важко задокументувати яким би то не було способом. Ось гарний приклад: спробуйте описати, як навчитися кататися на роликах. Звичайно, можна викласти послідовність дій, але складно визначити, наприклад, необхідний кут нахилу тіла (щоб не завалитися назад), його потрібно відчутти!» [17].

Вперше досвід використання прихованих знань у виробничих процесах описали І. Нонака і Х. Такеучі в книзі «Компанія — творець знань». Так, Ікудзю Нонака зазначав, що «створення нового знання не обмежується механіч-

ною переробкою об'єктивної інформації. Швидше воно залежить від прихованих переконань, відчуттів і неясних припущень кожного співробітника. Окрім того, для створення нового знання необхідно мати можливість перевіряти і використовувати суб'єктивні погляди, здогадки і осяяння працівників всієї компанії. Ключ до цього процесу — особиста прихильність, відчуття причетності учасників компанії до її ініціатив і місії» [18, 30]. Дистанційне технологізоване навчання виключає таку можливість, навіть якщо комунікація між викладачем та учнем відбувається в режимі он лайн, тобто дистанційно. Позитивні результати дистанційна освіта може дати лише за умов свідомого і мотивованого ставлення до самонавчання та самовдосконалення, які, на жаль, не сформовані на ментально-когнітивному рівні у більшості учнів нашої держави.

У цьому сенсі сучасна інформатизована освіта виступає на мові Жана Бодріяра «cool»-системою, а «класична» — системою «hot». Ж. Бодріяр пише: «Ми перебуваємо у фазі знаків «cool». Cool — це сучасна система праці, cool — це гроші, cool — це вся структурна організація загалом, а «класичні» виробництво і праця, себто процес вищою мірою hot, поступилися місцем необмеженому економічному зростанню, пов'язаному з дезінвестицією змістів і процесів праці, котра стала cool-процесом. Coolness — це чиста гра смислів дискурсу, письмових підмін, це легкість, це дистанціювання від того, що насправді грається одними тільки числами, знаками і словами, це всемогутність операційної симуляції. Поки залишається афект і референтність, ми ще перебуваємо в «hot». Поки залишається якість «повідомлення», ми ще перебуваємо в «hot». Коли ж засіб комунікації стає повідомленням, то ми входимо в еру «cool» [9, 6]. Ця теза проявляє проблему якості сучасної освіти — підміну ефективності освіти її формою. У цих умовах процес навчання перетворюється на «електронні cool-ігри з безособовим комп'ютером» [9, 30], а «бінарний cool-світ» [9, 154] тестових завдань «поглинає світ метафор і метонімії» живого пізнання.

Таким чином, освіта на технологічній дистанційній основі може служити рішенням для подолання глобальної інформаційної нерівності (про що підкреслюється в Окінавській хартії 2000 р. [4]), проте не може бути ні гарантом якості освіти, ні єдиною моделлю отримання знань.

Література

1. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
2. Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці : Державна програма на 2006–2010 роки : наказ МОНУ № 921 від 10.10.08.
3. Концепція Державної програми розвитку освіти на 2006–2010 рр. від 12 липня 2006 р. № 396-р.

4. Окінавская хартия глобального информационного общества : принята 22 июля 2000 года лидерами стран «Большой Восьмерки» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://linx3.narod.ru/trud2/okinavhart.htm>

5. Освіта («Україна XXI століття») : Державна національна програма від 3 листопада 1993 р. № 896 із змінами від 29.05.96 р.

6. Програма розвитку освіти Одеси на 2006–2010 роки 22 серпня 2006 р., рішення № 338.

7. Алешин А. Н. Дистанционное образование — новый инструмент современного преподавателя высшей школы [Електронний ресурс] / А. Н. Алешин. — Режим доступу : <http://e-learning.onu.edu.ua/content/21/read44.html>

8. Бим-Бад Б. М. Опережающее образование: теория и практика [Електронний ресурс] / Б. М. Бим-Бад. — Режим доступу : http://www.bim-bad.ru/biblioteka/article_full.php?aid=1038&bin_n_rubrik_pl_articles=176&page_pl_news4=1

9. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть / Ж. Бодрийяр. — М. : Добросвет, 2000. — 387 с. (У перекладі з французької Леонід Кононович [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrcenter.com/Литература/Жан-Бодрийяр/25507/Символический-обмен-и-смерть>

10. Борисова Н. В. От традиционного через модульное к дистанционному / Н. В. Борисова. — М. : Домоделово : ВИПК, 1999. — С. 86.

11. Колин К. К. Вызовы XXI века и проблемы образования : лекция-доклад / К. К. Колин ; Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов. — М., 2000. — 53 с.

12. Колин К. К. Информатика в системе опережающего образования : доклад на II Международном конгрессе ЮНЕСКО «Образование и информатика» // Вестник Российского общества информатики и вычислительной техники. — М., 1996. — № 3. — С. 19–39.

13. Колин К. К. Образование на пороге XXI // Социальная информатика — 98 : сб. науч. трудов. — М., 1998. — С. 4–18.

14. Колин К. К. Опережающее образование и проблемы информатики // Международное сотрудничество. — М., 1996. — № 2. — С. 20–21.

15. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання. Умови застосування. Дистанційний курс : навч. посіб. / В. М. Кухаренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротинко ; за ред. В. М. Кухаренка. — 3-те вид. — Х. : НТУ «ХПІ», «Торсинг», 2002. — 320 с.

16. Лебедев А. В. Перипатетическая школа // Новая философская энциклопедия : в 4 т. — М. : Мысль, 2000.

17. Мариничева М. Едва ли мы знаем, что именно мы знаем или Несколько методов обмена скрытыми знаниями // Источник: КМ Клуб: Практические Знания, 25.01.2007. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://it2b.ru/it2b2.view8.page20.html>

18. Нонака И. Компания — создатель знания / И. Нонака, Х. Такеучи // Управление знаниями : пер. с англ. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2006. — С. 27–49.

19. Урсул А. Д. Опережающее образование и становление информационной цивилизации // Вестник РОИВТ. — М., 1996. — № 3.

20. Сетевой Ресурсный Центр менеджмента образования, науки и технологий NRC.EDU.RU [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://nrc.edu.ru/index.html>

21. MBA: Master of Business Administration (Міжнародний інститут менеджмента ЛІНК) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.link.msk.ru/program/mba.htm>

Аннотация

В статье рассматривается современная кибернетическая система образования с точки зрения концепции «cool-знаков» Жана Бодрийяра.

Summary

In the article the modern cybernetic system of education from the point of Jean Baudrillard «cool-signs» conception is examined.